

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM)
EXAMINATION: MAY- 2026
THIRD SEMESTER

Subject: Business Management (BCOM23-304/ BCOM24-304)

Date: 18/05/2026	Total marks: 60	Time: 2.00 pm to 4.30 pm
-------------------------	------------------------	---------------------------------

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1) Answer the multiple Choice questions. (Any 10) (10)

1. ---- helps in better control on time.
 - a) Event Management
 - b) Place Management
 - c) Disaster Management
 - d) Time Management
2. Decision making is the primary task of-----
 - a) Manager
 - b) People
 - c) Employee
 - d) Labour
3. --- is process of selection.
 - a) Planning
 - b) None
 - c) Motivation
 - d) Decision making
4. ----- is new philosophy in management.
 - a) Motivation
 - b) MBO
 - c) Planning
 - d) None
5. MBO Full Form _____
 - a) Management By Objective
 - b) Meet by Objective
 - c) Management before Objective
 - d) Management by Obstacle
6. _____ is known as the “Father of Administrative Management”
 - a) Elton Mayo
 - b) Henry Fayol
 - c) F.W. Taylor
 - d) Peter Drucker
7. Hawthorne experiments are divided into _____ phases.
 - a) 4
 - b) 3
 - c) 2
 - d) 5
8. _____ is the prime objective of traditional management.
 - a) Loss
 - b) Goodwill
 - c) Profit
 - d) Reserve

9. _____ are types of motivation.
 - a) Positive or Negative
 - b) Financial or Non-financial
 - c) Primary and Secondary
 - d) All of these
10. _____ are the types of Organization.
 - a) Matrix
 - b) Line & Staff
 - c) A & B
 - d) None of these
11. A _____ is examination of future operations of business.
 - a) Decision making
 - b) Budget
 - c) Profit
 - d) Planning
12. _____ is the systematic and consistent reservation of authority at central points within the organization.
 - a) De-centralization
 - b) Delegation
 - c) Centralizations
 - d) Departmentation
13. _____ is the systematic process of telling, listening and understanding.
 - a) Planning
 - b) Control
 - c) Management
 - d) Communication

Q. 2) Write Short Note (Any 3) (15)

1. Managerial Skills.
2. Principles of Direction.
3. Levels of Management.
4. Span of Control
5. Time Management

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)

1. Discuss the qualities of Leader.
2. State difference between Traditional Management and Professional Management.
3. What are the merits and limitation of 'Functional Organization'?
4. Explain Theory X & Theory Y.

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any one) (15)

1. Explain the 14 principles of Management
2. Management is a Science, Art and Profession. Explain
3. Explain the Functions of Management.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

(१०)

१. वेळेवर चांगले नियंत्रण ठेवण्यासाठी ----- ची मदत होते.
 अ) कार्यक्रम व्यवस्थापन ब) स्थान व्यवस्थापन
 क) आपत्ती व्यवस्थापन ड) वेळेचे व्यवस्थापन
 २. निर्णय घेणे ही प्राथमिक क्रिया ----- करतो.
 अ) व्यवस्थापक ब) लोक
 क) कर्मचारी ड) कामगार
 ३. -----ही निवड प्रक्रिया आहे.
 अ) नियोजन ब) कोणतेही नाही
 क) प्रेरणा ड) निर्णय घेणे
 ४. ----- हे व्यवस्थापनातील नवीन तत्त्वज्ञान आहे.
 अ) संघटना ब) प्रेरणा
 क) नयोजन ड) एम.बी.ओ
 ५. MBO चे पूर्ण रूप ----- आहे
 अ) उद्दिष्टांद्वारे व्यवस्थापन ब) उद्दिष्टापूर्वी व्यवस्थापन
 क) उद्दिष्टापूर्वी भेटणे ड) अडथळ्याद्वारे व्यवस्थापन
 ६. ----- यांना प्रशासकीय व्यवस्थापनाचे पितामह असे म्हणतात.
 अ) एलटन मेयो ब) हॅन्री फेयॉल
 क) एफ. डब्ल्यू टेलर ड) पीटर ड्रकर
 ७. हॉथार्न प्रयोगाचे विभाजन ----- टप्प्यां मध्ये केले गेले आहे.
 अ) ४ ब) ३
 क) २ ड) २
 ८. पारंपारिक व्यवस्थापनाचे मुख्य उद्दिष्ट मिळवणे असते.
 अ) तोटा ब) सद्भावना
 क) नफा ड) निधी
 ९. हे प्रेरित करण्याचे प्रकार आहे.
 अ) सकारात्मक किंवा नकारात्मक ब) आर्थिक किंवा बिगर आर्थिक
 क) प्राथमिक आणि माध्यमिक ड) हे सर्व
 १०. हे संघटनेचे प्रकार आहेत.
 अ) मेट्रिक्स ब) ओळ आणि कर्मचारी
 क) अ आणि ब ड) यापैकी कोणतेच नाही
 ११. म्हणजे व्यवसायासाठी भविष्यातील खर्चाचा अंदाज बांधण्याची पद्धत.
 अ) निर्णय घेण्याची प्रक्रिया ब) बजेट
 क) नफा ड) नियोजन

१२. म्हणजे संस्थेच्या मध्यबिंदूवर अधिकारांचे आरक्षण.
अ) विकेंद्रीकरण ब) प्रतिनिधीकरण
क) केंद्रीकरण ड) विभागीकरण
१३. हे सांगणे, ऐकणे आणि समजून घेण्याची पद्धतशीर प्रक्रिया आहे.
अ) नियोजन ब) नियंत्रण
क) व्यवस्थापन ड) संज्ञापन/संभाषण

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ३)

(१५)

१. व्यवस्थापकाची कौशल्ये.
२. निर्देशनाची तत्त्वे.
३. व्यवस्थापनाच्या त्रिस्तरीय पातळ्या स्पष्ट करा.
४. नियंत्रणाचा विस्तार
५. वेळेचे व्यवस्थापन

प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा.

(२०)

१. नेत्यांचे विविध गुणांचे वर्णन करा.
२. पारंपारीक व्यवस्थापन आणि प्रशासकीय व्यवस्थापन यांच्यातील फरक सांगा.
३. कार्यत्मक संघटनाचे गुण आणि मर्यादा सांगा.
४. मॅक ग्रेगोर्स सिध्दांत'क्ष' आणि सिध्दांत'य'.

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा.

(१५)

१. व्यवस्थापनातील १४ तत्त्वे स्पष्ट करा.
२. व्यवस्थापन ही एक कला, शास्त्र आणि व्यवसाय आहे स्पष्ट करा.
३. कार्यत्मक संघटनाचे गुण आणि मर्यादा सांगा.
